

Тема «Профілактика неінфекційних, інфекційних, інвазійних захворювань людини.»

План

1. Неінфекційні захворювання та їх профілактика
2. Інфекційні хвороби та їх профілактика
3. Інвазійні хвороби та їх профілактика
4. Домашнє завдання

Зміст лекції

Доброго дня, сьогодні ми будемо говорити про неінфекційні захворювання людини. Вив де можете дати визначення поняттю здоров'я. Отже здоров'я-це стан фізичного, психічного та соціального благополуччя, а не тільки відсутність захворювань. Якщо визначити поняття здоров'я можливо то з поняттям нездоров'я важче так як стан нездоров'я не завжди означає хворобу. Чи можна вважати травму хворобою?

В багатьох випадках правильно говорити порушення, аномалія, патології чи розлади а не про хвороби.

Давайте зараз спробуємо пройти вхідне опитування у вигляді гри та визначимо рівень вашої обізнаності з теми, а потім в кінці лекції ще пограємо за допомогою сервісу

<https://learningapps.org/index.php>

Прошу зараз пройти за посиланням: <https://learningapps.org/7840535>

1. Неінфекційні захворювання опорно-рухової системи

Найпоширенішими хворобами опорно-рухової системи є: **остеоартроз, остеопороз та остеохондроз.**

Заходи профілактики:

- здорове харчування;
- достатня рухова активність;
- відмова від паління;
- обмеження алкоголю;
- контроль ваги тіла;
- своєчасне звернення до лікарів.

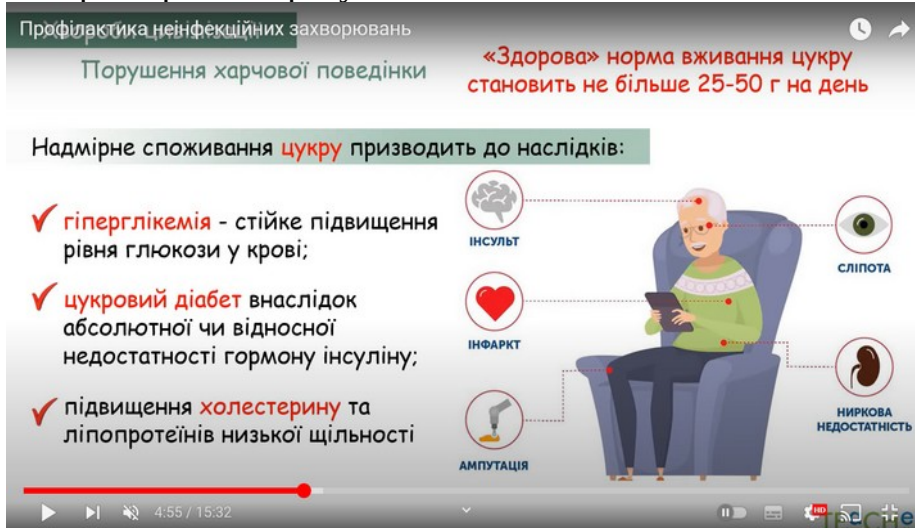
2. Неінфекційні захворювання кровоносної системи

Найпоширенішими хворобами кровоносної системи є: **артеріальна гіпертензія, ішемічна хвороба серця та інсульт.**

Заходи профілактики:

- покинути активне та обмежити пасивне паління;
- обмежити вживання алкоголю;

- контроль ваги тіла;
- контроль рівня холестерину;
- достатня рухова активність;
- контроль рівня глюкози в крові;
- контроль артеріального тиску;
- контроль рівня стресу.

3. Неінфекційні захворювання дихальної системи

- Найпоширенішими хворобами дихальної системи є: **хронічний бронхіт, бронхіальна астма; хронічна обструктивна хвороба легенів, рак легенів.**

Заходи профілактики:

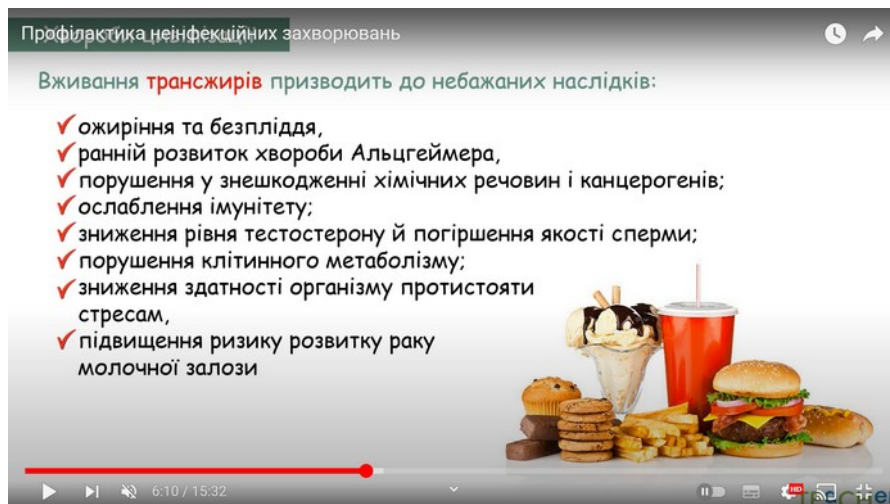
- покинути паління та уникати пасивного паління;
- уникати алергенів та шкідливих для дихальної системи речовин;
- регулярне прибирання оселі та робочого місця;
- будьте обережні з засобами побутової хімії;
- дотримуйтесь здорового способу життя.

4. Неінфекційні захворювання травної системи

Найпоширенішими хворобами травної системи є: гастрит, виразка шлунка, панкреатит, рак товстої кишки, жовчнокам'яна хвороба.

Заходи профілактики:

- дотримання правильного режиму харчування;
- контроль ваги;
- відмовитись від споживання алкоголю;
- покинути палити;
- контроль глюкози в крові;
- навчитись контролювати стрес.

5. Неінфекційні захворювання видільної системи

Найпоширенішими хворобами видільної системи є: сечокам'яна хвороба та рак сечового міхура.

Заходи профілактики:

- правильне харчування;
- фізична активність;
- покинути паління;
- позбутись зайвої ваги.

2. Інфекційні хвороби та їх профілактика

Інфекційні хвороби спричиняються проникнення в організм збудників-патогенних (хвороботворних) мікроорганізмів, вірусів та пріонів.

Всі інфекційні захворювання класифікуються таким чином:

За первинною локалізацією та механізмом потрапляння в організм:

- кишкові інфекції (холера, дизентерія, сальмонельоз, вірусні гастроентерити);
- інфекції дихальних шляхів (грип, ГРВІ, коклюш, кір, вітряна віспа, дифтерія);
- кров'яні інфекції (передаються через кров, малярія, ВІЛ-інфекція, хвороба Лайма, епідемічний висипний тиф, сонна хвороба);
- інфекції зовнішніх покривів (сибірка, правець, лептоспіроз, сказ);

- інфекційні захворювання з вертикальним механізмом-від матері до дитини (токсоплазмоз, вірусний гепатит В, ВІЛ, сифіліс, хламідіоз, краснуха, герпес);

За збудниками :

- пріонні (Хвороба Крейтцфельда –Якоба, куру, фатальне сімейне безсоння);
- вірусні (грип, парагрип, кір, цитомегаловірус);
- бактеріальні (чума, холера, дизентерія, стафілококові та стрептококові інфекції, бактеріальний менінгіт);
- протозойні (амебіаз, криптоспородіоз, токсоплазмоз...);
- грибкові інфекції, або мікози (кандидоз, мукомікоз, хромомікоз)

Профілактика інфекційних захворювань:

1. Загальний поділ:

1.1. Загальні

1.2. Спеціальні

2. За місцем прикладання

3. За шляхами зараження

3. Інвазійні хвороби та їх профілактика

Інвазійні захворювання людини- це окрема група хвороб, що провокується паразитичними одноклітинними та багатоклітинними організмами.

Найпоширеніші з них- черви(гельмінти) та членистоногі(комахи та кліщі).

Групи зараження кишковими паразитами:

Трематодози- спричиняються сисунами(легеневий, печінковий...)

Нематодози- інвазії круглими червами(аскариди, гострики...)

Цестодози – інвазії стьожковими червами (стьожак, ехінокок...)

Інші збудники:

Найпростіші(лямблії, токсоплазми...)

Ектопаразити (вощі, кліщі та клопи)

Ендопаразити (личинки мух, москітів...)

Шляхи зараження: преоральний, повітряно-пиловий, трансплацентарне зараження, активне проникнення паразитів крізь шкірні покриви, контактний шлях, трансмісійний шлях.

Профілактика включає такі методи: біологічні (на життєвому циклі паразита засновані), хіміопротифілактичні (знищення паразита), імунопротифілактичні (імунізація населення).

І на завершення пропоную пограти в Гру

<https://learningapps.org/26601531>

4. Домашнє завдання:

2. Підготуватись до практичної роботи (неінфекційні, інфекційні, інвазійні та ЗПСШ)

3. Домашнє завдання. Підручник Андерсон О.А. та ін... «Біологія і Екологія 11 клас»

<https://pidruchnyk.com.ua/1245-biologi-ekologiya-11-klas-anderson.html>

параграф 17-19

